

Válečné operace na východní frontě zvláště v r. 1943 jsou velmi bohaté na boje o města. Ruská armáda dosáhla v tom směru značné zkušenosti a při útoku na města používá zvláštních úderných oddílů, které vytvořily novou taktiku boje v městech.

Abyste bylo možno porozumět taktice těchto úderných oddílů, je nutno načrtnout způsob vedení obrany v městech, jak se jeví podle posledních zkušeností z ruské fronty.

Německá armáda využívá v obraně osad i měst, které náležitě opevňuje. Systém něm. obrany v městech pozůstává :

a) z hlavního obranného postavení, které je vedeno na okrajích města (podle povahy terénu a budov) a je tvořeno opěrnými body neb opěrnými stanovišti, situovanými na přístupech. Několik jich tvoří středisko odporu.

Opěrný bod nebo opěrné stanoviště využívá k obraně budov a okolního terénu a má za úkol bránit přístup do města. Osádku tvoří četa až rota, které mimo vlastních zbraní jsou dotovány těžkými kulomety, minomety a kanony proti útočné vozbě.

Předpolí opěrného bodu neb opěrn. stanoviště je upraveno pro možnosti palby, při čemž na důležitých příchodech jsou minová pole.

Opěrný bod neb opěrné stanoviště je obehnané drátěnými překážkami a s ostatními stanovišti je spojeno spojovacími zákopy.

Všechny zbraně jsou opevněny. Za tím účelem jsou převážně umístěny v budovách, které (je-li potřeba) jsou sesíleny opevňovacími pracemi, aby zbraň i osádka byly chráněny proti děl. palbě a let. bombardování. Není-li možné některé zbraně instalovat v budovách (zděných), tu něm. armáda pro takové zbraně, umístěné v terénu, buduje pevnůstky ze dřeva a zeminy nebo i z betonu. Hlavně protitankové zbraně jsou opevňovány. Vše je důkladně maskováno.

Palba je organizována tak, aby co nejvíce působila bočně.

Předpolí je velmi účelně upraveno, překážky (porost nebo i budovy), které vadí výstřelu, jsou odstraňovány.

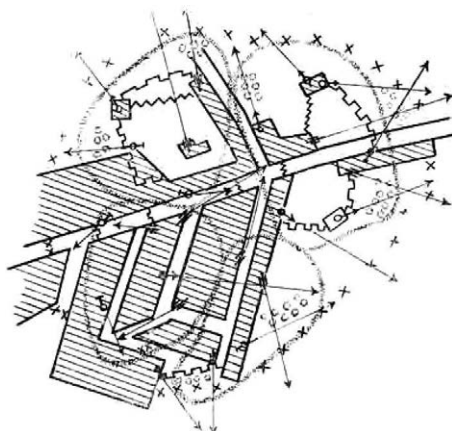
b) Systém obrany uvnitř města.

Uvnitř města vytvářejí Němci další obranné linie, v nichž jsou šachovitě umístěny další opěrné body nebo opěrná stanoviště. Jsou vesměs umístěna v budovách, ne na náměstích nebo volných městských prostranstvích. Využívají pro ten účel zděných budov, kostelů, zámků a jiných velkých budov

(objektů). Takové vnitřní opěr. body neb opěr. stanoviště brání vchody do ulic, bloků domů a městských čtvrtí.

Všechny zbraně jsou umístěny v domech (nebo poschodích s upravenými střelnými). Kde je třeba, jsou domy sesilovány proti děl. palbě a let. bombardování. Také tyto opěrné body jsou obehnané drátěnými překážkami, a přístupy bývají zaminovány.

Náčrt obrany města — okraj

Legenda :

	kulomet		minová pole
	protitankové dělo		zákopy
	minomet		spojovací zákopy
	drát. překážky		opěr. bod neb opěr. stanoviště

Budovy nebo objekty v městech, které něm. armáda opevňuje, tvoří samostatné opěrné body (nebo i opěrná stanoviště). Bývají dotovány lehkými i těžkými kulomety, značným počtem minometů, protitankovými puškami a děly a též i plamenomety. Zbraně jsou umístěny ve sklepech s upravenými střelnými, v poschodích a na střeších. Vchody a východy z budov (objektů) jsou zataraseny, ulice přehrazeny překážkami, zaminovány.

Opěrné body i opěr. stanoviště jsou upraveny tak, aby mohly vésti boj samostatně na všechny strany (pro případ obklíčení) a delší dobu. Proto mají skladiště se zásobami střílna a potravin.

Pro spojení a přísun materiálu upravují v takových domech (budovách) zvláštní zadní východy, které jsou skryté. Všechny tyto

východy jsou maskovány a chráněny palbami. Takové opěrné body jsou rozmístěny po celé hloubce města na důležitých místech.

SV jsou vždy umístěna tak, aby byla chráněna proti děl. palbě a dotována spoj. prostředky.

c) Zálohy jsou rozmístěny uvnitř města v blízkosti východních základů. Jsou určeny převážně pro protiakce. Záloh o menších počtech bývá více a jsou dotovány jak děly, tak i skupinami tanků. Tanky jsou vesměs zapuštěny do země a v případě potřeby využívány pro obranu.

Jsou to v podstatě místní zálohy, které jsou předurčeny k tomu, aby obnovily souvislost obrany v případě, že nepřítel se zmocní některého z opěrných bodů. Jejich protiakce dějí se velmi rychle a bezprostředně po tom, co nepřítel se zmocnil nebo vnikl do opěr. bodu.

d) Při obraně v městech kladou Němci důraz na spojení. Je pečlivě budováno všemi směry. Němci používají na stupni opěr. bodů a opěr. stanovišť telefonu, svět. signalizace a raket.

Takto něm. armádou organizovaná obrana měst je velmi odolná a Rusové pro útočné akce na města byli nuceni změnit způsob boje. Používají za tím účelem zvláštních úderných oddílů.

Úderné oddíly — charakteristika složení.

Boj v městech je charakterisován bojem z blízka. Útok ve městě vede se na krátké vzdálenosti a v podstatě se skládá z rychlých útočných akcí na jednotlivé opevněné domy, budovy a jiné objekty, které nepřítel přizpůsobil jako opěrné body.

Proto je možno pro takový druh boje použití malých jednotek, které musí působiti bleskurychle s překvapením. Činnost větších jednotek nachází zde omezené pole působnosti, neboť není tak rychlá a dává nepříteli možnost včasných protiopatření.

V podstatě úderný oddíl se skládá:

- a) z velitele oddílu s nejnutnějšími spoj. prostředky,
- b) z úderné skupiny,
- c) ze zajišťovací skupiny,
- d) ze zálohy.

Úderná skupina je složena ze 6—8 mužů s lehkou výzbrojí (sam. l. zbraně, l. kul. neb autom. kar., ruční granáty, nůž, lopata nebo sekera).

Zajišťovací skupina, 45—50 osob (podle potřeby i více): jsou to vybraní střelci, kulometčíci, minometčíci, ženisté, obsluha protitank. pušek a děl. Výzbroj je

těžká a to: těž. i l. kulometry, minometry, pušky, protitank. pušky a děla, krumpáče a trhaviny.

Záloha je složena z úderníků s lehkou výzbrojí (l. sam. zbraně, ruční granáty, pušky). Skládá se z 20—30 osob (podle potřeby). Záloha má býti organizována tak, aby z ní bylo možno vytvořiti kdykoliv nově úderné skupiny, které mohou býti zasazeny a použity na nově se objevivší cíle.

Velitel úderného oddílu musí býti vybaven spojovacími prostředky (signální, osvětlovací rakety, někdy též telefon). Složení úderných oddílů závisí na jejich činnosti.

Takto použité úderné oddíly v sovětské armádě v bojích o Veliké Luky a u Stalingradu byly rozdílně organizovány. Velitelé je určovali, pokud jde o početnost a výzbroj, na podkladě úkolů a zpráv, získaných o charakteru nepřátelských objektů a počtu nepř. osádek. Při tom musil býti vzat zřetel na zvláštnost úkolu toho kterého úderného oddílu. To je velmi důležité pro organizaci úderných oddílů; kdo si to neuvědomí, nemůže pochopit taktiku boje o opevněné budovy.

Podle zkušenosti ruské armády je nejvýhodnější tvořiti úderné oddíly z jedné jednotky. Všichni příslušníci roty ovládají útočný boj.

Je však nutné, aby byli zdokonaleni (všichni určeni do úderného oddílu) v boji, pro který byli určeni. Proto nutno konati se skupinami předem zvláštní školení a to jak na plánu, tak i v terénu, který je přizpůsoben určenému cíli. Rovněž je nutno, aby všichni byli školeni a cvičeni také v téže denní nebo noční době, v které má být proveden úkol. Všichni musí dokonale ovládati zbraně a prostředky, kterými jsou dotováni. U všech má býti vypěstována samostatnost jednání, smélost a nebojácnost a všípena zásada společného boje. Bleskurychlá činnost za každých podmínek musí býti vystupňována.

Taktika úderných oddílů.

Jakmile velitel úderného oddílu obdrží úkol, zpracuje útočný plán pro úderný oddíl. Pro své rozhodnutí musí mítí náležitý podklad, který mu dodá průzkum.

Průzkum musí dodat tyto zprávy:

— o cíli (budova nebo jiné opevnění, U budovy: druh budovy, síla stěn, střecha, sklepy, střílny, vchody a východy; u opevnění: jeho druh, střílny, vchody a východy);

6. 2-3/4
— o překážkách (přesné umístění překážek, překážky u vchodů a východů, miny a minová pole);

— o palebných zdrojích (druhy zbraní a jejich umístění, palebné úseky, mrtvé prostory, palby sousedů);

— o osádce (síla a složení, zálohy, chování osádek za útoku);

— SV a styk (umístění SV a pozorovatelů, spojovací a skryté zákopy, rakety, telefon a jiné);

— o skladech střeliva a jiných zásobách.

Plánovaný útok má vždy skončit úspěšně, proto třeba důkladné zprávy. V době příprav jsou důležité dva činitelé:

a) obeznámení s objektem,

b) vypracování plánu.

Má-li velitel výše uvedených zpráv, má podklad pro plán, pro sílu a složení skupin (úderné, zajišťovací a zálohy) a bojovou sestavu oddílů.

Úderná skupina.

Úderná skupina (někdy bude jich zapotřebí více podle druhu objektu) prudkým náběhem vniká první do objektu a samostatně vede boj uvnitř objektu.

Taktika úderných skupin je založena na účelnosti, rozhodnosti a smělosti každého jednotlivce. Velitelé těchto skupin musí mít zkušenosti, musí být odvážní a iniciativní. Pružnost taktická je nezbytná proto, že po vniknutí do opevněné budovy nebo jiného nepř. opevnění setkávají se s mnoha překvapeními.

Při tomto boji platí pravidlo: pospěš a všechno pozoruj! Na každém kroku číhá nebezpečí, proto vpřed — do každého rohu místnosti granát a vpřed, dávku ze samočinné zbraně do stropu nebo granát a zase vpřed, prohrábní prostor palbou ze samočinné zbraně — neváhej! Obrať se a ruční granát!

Nepřítel může uvnitř objektu zahájit protiútok. Neboj se, iniciativa je naše, proto používej bezohledně ruč. granátů, samočinné zbraně, nože, lopaty a sekery. Boj uvnitř domu je zuřivý.

Úderné skupiny mají v zásadě zdolat první odpor protivníka a postupovat dále.

Zajišťovací skupina.

Úkolem zajišťovací skupiny je zpravidla dokončit zničení opěrného bodu (opér. stanoviště). Proto vniká do objektů současně z několika směrů, buď za údernými skupinami nebo podle plánu současně s nimi. Umlčuje palebný zdroj a čistí objekt. Jakmile

její členové zdolají zbylého nepřítele, ihned upravují palebný plán proti nepříteli, využívají často jeho zbraní i jiných obranných opatření (krytů, zákopů a pod.). Jejich úkolem dále je mařit všechny nepřátelské akce pro pomoc napadené osádce nebo objektu a odrážet všechny nepřátelské protiútoky. Zajišťovací skupina musí udržet za každou cenu dobytý objekt — to je jejím podstatným úkolem.

Její výzbroj má odpovídat určenému úkolu. Zvláštní pozornost musí věnovati nepř. tankům za protiútoky. Protitankové zbraně této skupiny musí být využity proti opevněným pal. zdrojům a krytům (děla proti tankům).

Skupina bývá podporována dělostřelectvem, a proto v plánu nesmí být opomenuta spolupráce s děl. jednotkami. Podle zkušeností z ruského bojiště vedení boje zajišťovacích skupin jeví se takto:

— střelci se sam. zbraněmi, minomety a protitankovými puškami vnikají první do objektů (budov), a jejich pomocníci (obsluha) v zápatí přinášejí střelivo a potraviny pro jednodenní boj;

— ihned po vniknutí do budov (objektů) obsazují patra, nepř. obranná zařízení, SV, pozorovatelný, východy a upravují pal. postavení, aby byl zamezen příliv nepř. posil a záloh (místních);

— jakmile tato skupina opanuje budovu (objekt), bez ztráty času musí přizpůsobit objekt k udržení pro případ nepř. protiútků. V každém případě snaží se být i potom v dotyku s nepřítelem a podle situace i využít v určeném směru úspěchu.

Záloha.

Potřebnost zálohy je odůvodněna zesílením nebo doplněním úderných skupin. Podle situace vytvoří se ze zálohy nové úderné skupiny, které pak jsou zasazovány v průběhu boje na nové cíle (objekty). Kromě toho záloh se používá k odražení nepřátelských protiútoků, hlavně z boků, nebo též, není-li jiných možností, i k využití úspěchu v bocích.

Překvapení.

Překvapení je jedním z nejdůležitějších faktorů manévru úderných oddílů.

Překvapení je závislé:

— na době provedení,

— na času, t.j. na rychlosti akce,

— na volbě výchozí základny a utajení příprav.

Útoky úderných oddílů mohou být vedeny jak za dne, tak i v temnotě (tma, mlha). Rozhodující při akcích v temnotě je, aby bylo zajištěno pružné vedení boje. V tom směru se klade důraz na výcvik mužstva za tmy. Ruská armáda často prováděla akce úderných oddílů za umělé mlhy; již bylo hlavně použito v bocích (na křídlech) úderných oddílů, aby je skryla před nepř. palbami, umístěnými v sousedních úsecích.

Často akce úderných oddílů byla prováděna při svítání.

Úder úderných oddílů, jak již bylo řečeno, musí být blýskurychlý. Doba od vyražení do vniknutí do objektu musí být co nejkratší. Obráncům musí být poskytnuto co nejméně času, aby se vzchopili. Proto na nepřátelský objekt se položí před vyražením palba (dělostřelecká). Ruské úderné oddíly za poslední děl. ranou okamžitě vnikají do objektu. Zkušenosti učí, že obvykle nepřítel je tak překvapen, že není s to postavit se na odpor.

Volba výchozí základny je rovněž důležitá. Musí být velmi blízko objektu, aby úderné skupiny jedním skokem vnikly do objektu. Podmínky pro to v městech lze snadněji nalézt. Není-li to možné, je nutno si takovouto výhodnou výchozí základnu zajistit, t.j. přiblížit se k objektu štolováním nebo budováním zákopů. Bude nutno často využít sklepů nejbližších domů, probourat je a zhotovit zákop pro vyražení.

Všechny takové přípravy je nutno dobře maskovat.

Spolupráce zbraní.

Ve většině případů akce úderných oddílů bude vázána na pomoc různých zbraní.

Tak dělostřelectvo bude poskytovat palbovou podporu na začátku akce i v jejím průběhu. Předem dlela za noci nebo pod ochranou umělé mlhy, sesílené protitankovými zbraněmi, mohou poskytnout úderným oddílům neocenitelnou pomoc při umlčení nepř. pal. zdrojů nebo probourat jim vchody do objektů nebo zničit překážky. Kromě toho takováto dlela (vysunutá do předem vyhlednutého pal. postavení) mohou rychle umlčet nepřátelské zdroje palebné, které by pomáhaly napadenému objektu.

Dělostřelectvo svou palbou bude často krytí akce úderných oddílů na křídlech (podle situace), hlavně pak v době boje o objekt a v době udržení objektu, kdy se jeví možnost nepřátelských protiakcí.

Spolupráce s dělostřelectvem musí být

přesně propracována a spojení pečlivě usku-
tečeno.

Úderné oddíly mohou být podporovány jednotlivými tanky, kterých se využívá pro ničení střelen, nebo i vlastních budov či opevněných odporů. Pro ten účel možno též využít i protitankových děl.

Velmi důležitá je spolupráce ženistů. Vypomáhají již před akcí tím, že upravují výchozí základny (zákopy, štoly), během akce odstraňují překážky nebo bourají zdi a upravují obranu pro udržení objektů.

Rozhodnost, iniciativa a odvážnost.

Není správně srovnávat boj v městech s bojem pouličním. Proti německé armádě, která využívá právě města k obraně, v kterémžto druhu boje má značné zkušenosti, jde v podstatě o boj o jednotlivé domy, budovy, bloky domů. Při taktice Němců boj se vede na zemi, nad zemí (v patrech) i pod zemí (ve sklepích), na střechách, v rozvalinách, zřídka kdy v ulicích nebo na náměstích. Svůj nový systém obrany měst něm. armáda aplikovala na východní frontě skoro všude a bude ho jistě používat i na ostatních evropských bojištích, neboť tento způsob vedení války odpovídá něm. doktríně, zvláště za situace, v níž budou Němci donuceni k maximálnímu šetření sil.

Příslušníci dříve již popsaných úderných oddílů musí být rozhodni a odvážní a spolehat sami na sebe. Každý musí splnit sám svůj úkol, neboť všichni jeho spolubojovníci mají své úkoly zvláštní. Strach a nebezpečí jsou jim cizí. Proto nutno dbát na výběr a dát přednost vždy dobrovolníkům. Rozhodnost musí dominovat, neboť bude vždy pozdě žádat velitele o další úkoly, když již se vede boj v budově.

Odvaha musí být vystupňována u všech bojovníků; každý z nich si musí být vědom, že má na své straně iniciativu a že má vždy jedinou možnost úspěchu, t.j. vpřed.

Vypěstování výše uvedených vlastností u bojovníků není tak snadné. V tom směru třeba pečlivého školení, které pozůstává:

— z výcviku technického, při kterém má být docílena náležitá zručnost v zacházení s vlastními zbraněmi a materiálem, dále osvojení boje v budovách za různé doby a počasí (den, noc, mlha, sníh, soumrak, svítání);

— z výcviku v zacházení s nepřátelskými zbraněmi a jich event. použití během akcí, v způsobech vedení boje v budovách ne-

č. 2-3/44

přítelem obsazených, v systému nepř. spojení (pojítka a pod.);

— z výcviku taktického, při čemž se řeší konkrétní případ, pro který je úderný oddíl určen a to v přizpůsobeném terénu (objektu), jak skutečně byl zjištěn průzkumem u nepřítelů a to na základě vypracovaného plánu pro nastávající akci;

— konečně z rozpravy se všemi příslušníky úderného oddílu, při níž se ujasňuje detailní provádění plánu se skupinami a jednotlivci.

Bojovníci si mají vštípit v paměť terén i objekt se všemi nepř. obrannými opatřeními, pokud je znám ze získaných zpráv.

Úderné oddíly v ruské armádě ze velmi osvědčily. Stalingrad a Veliké Luky, mimo jiná města, kterých dobyla ruská armáda v r. 1943, dokazují, jak důležitou roli při jejich dobývání hrály úderné oddíly.

(Výše uvedeně pojednání bylo zpracováno podle vojenských odborných článků ruské literatury.)

Strategické a národohospodářské úkoly čs. železnic

Kdybychom psali tento článek v pátém roce války proto, abychom plánovali budoucnost naší dopravy, zejména dopravy železniční, přišli bychom jistě pozdě. Věříme, že se příslušná místa již dávno a dobře připravila nejen na organizaci naší dopravy po válce, nýbrž na všechna odvětví života, která vyžadují rekonstrukci nebo zlepšení. Máme v úmyslu podati zde stručný souhrn problémů, které očekávají naše dopravnictví doma po válce, vycházejíce z podmínky, jež se nám po mírových i válečných zkušenostech vnucuje, že je totiž třeba, aby pozemní komunikace se státu vyplácely, jak s hlediska národohospodářského tak i strategického.

Netřeba zdůrazňovat, jak vysoce významným činitelem pro národohospodářský rozvoj státu je dobrá organizace jeho komunikací. V šťastnějších dobách naší samostatnosti jsme se o tom mnohokrát přesvědčili. Avšak ne všichni jsme si uvědomovali, že vedle svého mírového poslání mají komunikace životní význam pro případ války. Vůbec starosti s válkou byly přenechávány vojenským odborníkům až do doby, kdy se nám všem z politické konstelace v Evropě začínala jevit otázka obrany státu jako konkrétní skutečnost. Ukázalo se tehdy, že jsme po stránce komunikační nestáli právě v příznivé situaci. Tou dobou se opět vynořila zapomenutá potřeba transversální trati, která by probíhala „vnitrozemím“, jak se tenkrát říkávalo. Zároveň se počaly klást jiné podobné otázky, všechny směřující jediný účel: zajistiti možnost rychlých pohybů vojska na území našeho státu.

Díváme-li se na tyto problémy dnes po dlouhém časovém odstupu a po bohatých zkušenostech, jak na straně spojenců, zejména SSSR, tak také na straně nepřítelů, můžeme se ve svém novém řešení vyhnout mnohým omylům.

Troji doprava.

Nejprve je třeba si ujasnit některé zásadní poznatky. Rozeznáváme tři druhy dopravy: dopravu po vodě, vzduchem a dopravu po souši. Vodní doprava má malý význam pro obranu ČSR pro poměrně omezenou délku splavných toků, dále proto, že toky, pokud jsou splavné, leží v místech pro obranu Republiky strategicky druhofadých. Mnohem větší význam je nutno přiznati dopravě vzduchem. Uvažujeme-li zde o letectvu, máme na mysli jeho význam jako dopravního prostředku, nikoliv jako zbraně. Nemusíme zdůrazňovat takové vlastnosti letadla, jimiž převyšuje každý jiný až dosud užívaný dopravní prostředek. Bylo by však nesprávné přeceňovat dopravu vzduchem s hlediska obrany Československé Republiky, neboť musíme mít na mysli, že nebude lze, alespoň v dohledné době, použití letadla pro dopravu velkých nebo hromadných transportů. Dále nesmíme zapomenout na to, že Československo nemá na svém území téměř žádný přírodní zdroj pohonných hmot, a to je tím ožehavější, že spotřeba pohonných hmot u letadel je nepoměrně velká.

Kostrou každého dopravního systému ve státě vnitrozemském jako ČSR, je doprava po souši, a to buď po silnicích nebo po kolejích.